



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. In qua terium & quartum argumentum ponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

sequens numerus quantitativus non ponitur per se in predicamento.

SVBSECTIO I.

In qua tertium, & quantum argumentum ponitur.

¹⁷⁴ **T**ertio sic argumentor; omnis species per se quantitatis est ens compositum per se intrinsecum reale: sed numerus non est compositum intrinsecum per se reale: ergo non est propria species quantitatis; maior est evidens, quia omnis species debet participare omnia illa predicata realia, quae sunt de essentia sui rationis superioris, secundum illud axioma logicum, dici de omni, ut videre est in omni specie respectu sui generis, & in individuo respectu suae speciei; & ideo omnia predicata quae conveniunt animali conveniunt homini, & omnia predicata realia quae conveniunt homini conveniunt Petro; sed quantitas sic, quae est genus generalissimum praedicamenti quantitatis est ens per se compositum intrinsecum reale; ergo omnes species eius debent participare hanc essentiam; minor sic probatur, quia in numero nulla datur compositio intrinseca per se realis: atqui solum, & necessario unum ens per se compositum, &c. constituitur in esse talis per compositionem intrinsecam per se realem, ut videre est in homine, equo, lapide, &c. & contra ubi deficit haec compositio vel unio intrinseca realis per se deficit compositum intrinsecum reale per se, ideo enim visum, amatum, & intellectum non sunt composita intrinseca per se, quia unio, seu compositio illorum non est intrinseca per se realiter, sed solum extrinseca; ergo numerus non est ens intrinsecum per se reale; vel maior sic probatur, quia in unitatibus numeri, & posterioris, qui ordo vocatur unio ab adversariis, vel datur aptitudo ad ordinem prioris, & posterioris; nihil enim amplius datur per quod constituatur formaliter compositum per se intrinsecum ex talibus unitatibus quod vocetur numerus: sed nec primum, nec secundum est unio, aut compositio per se intrinseca realis sufficiens ad constituendum numerum: ergo in numero nulla datur unio, aut compositio intrinseca realis.

¹⁷⁵ De primo sic probatur; quia aptitudo ad intellectionem non est intellectio, sed potentia ad intellectionem. Item potentia ad calefactionem non est calefactio, & aptitudo ad unionem non est actualis unio, nam materia prima est aptitudo ad unionem, & nihilominus non est actualis unio: sed per vos ordo prioris, & posterioris est unio, seu compositio numeri: ergo aptitudo ad ordinem prioris, & posterioris non est actualis unio, & compositio numeri: ergo ex vi talis aptitudinis non fit compositum per se, quia illud non fit nisi per actualem unionem, & compositionem partium, nam compositum per se intrinsecum est actualis effectus formalis a forma actu unita, & actu componente resultans: ideo enim nunc non datur compositum Alexandri Magni actuale, licet datur eius forma, & eius materia, quia actu non est unita forma Alexandri cum materia, nec actu componitur cum ipsa, sed actu datur aptitudo in tali forma ut componatur: ergo sola aptitudo ad unionem, & compositionem non sufficit ad

constituendum actu compositum: ergo.

De secundo sic probatur: ordo ille actualis, seu unio ordinis prioris, & posterioris in unitatibus vel est denominatio extrinseca, si est aliquid reale; vel est ens rationis: sed denominatio extrinseca nullo modo est intrinseca tale cum effectus debeat esse eiusdem rationis cum unione, aut compositione, ita ut si unio sit extrinseca, compositum resultans extrinsecum sit, & non intrinsecum; & ideo dexterum in pariete, visum, intellectum, & amatum sunt extrinseca composita, & non intrinseca, quia forma extrinsece unitur, & applicatur subiecto, ac proinde unio inter talem formam, & subiectum est denominatio extrinseca; itaque necessario debet dari unio intrinseca ad constituendum intrinsecum compositum: ergo unio quae reperitur inter unitates numeri non est intrinseca, nec intrinsece constitutiva; si autem ille ordo sit ens rationis non potest esse unio realis, nec constituere reale compositum; ideo chymera non est compositum reale, quia unio, seu compositio quae datur inter hominem, & equum ex quibus componitur, non est unio realis, sed rationis, & idem est in universali formaliter propter formam, & unionem rationis: ergo si ordo prioris, & posterioris, quae compositio numeri dicitur, & unio inter unitates illius, ex quibus componitur, est ens rationis: ergo numerus non erit compositum intrinsecum reale.

¹⁷⁷ Quod autem ordo ille sit denominatio extrinseca, sic probatur, quia ille ordo prioris, & posterioris in unitatibus provenit ab intellectu numerante illas; sed intellectus nihil intrinsecum potest producere in unitatibus materialibus: ergo ille ordo non est quid intrinsecum, sed aliquid extrinsecum: maior conceditur ab adversariis, minor sic probatur, intellectus est potentia immanens, & non transiens: sed potentia immanens nihil potest producere extra se ipsam, alias esset immanens, & transiens: ergo intellectus nihil intrinsecum potest producere in unitatibus, quia unitates sunt extra intellectum, quid enim potest producere intrinsecum intellectus humanus in ternario, & quaternario Angelorum, certe nihil: & idem est de tribus lapidibus, quia illud quod produceret intellectus in illis, neque esset spirituale, nec materiale, aut corporeum, non spirituale, quia in lapidibus nihil spirituale potest recipi ad componendum numerum corporalem, & materiam, inter partes enim pure corporales ex quibus componitur purum corporeum non potest dari unio spiritualis, ut videtur in unione animae equi, & materiae illius.

¹⁷⁸ Nec potest esse aliquid corporeum, quia intellectus quatenus potentia cognoscitiva est, nec formaliter, virtualiter, aut eminenter est corporea, nec continet rem corpoream, aut materiam, & ideo quidquid producit est spirituale, v. g. verbum mentis, habitus, &c. ergo.

¹⁷⁹ Tandem, quia respectu obiectorum tantum est cognoscitivus intellectus, ac proinde adequate representativus: atqui numerus est obiectum intellectus; ergo respectu illius tantum representative se habet solum representando numerum; ergo numerus constituitur tantum ab intellectu in esse representati, & cogniti: sed esse cognitum, & representatum est mera denominatio extrinseca; ergo quidquid unionis, aut compositionis datur inter unitates ex quibus componitur

ponitur numerus est extrinseca denominatio.

180 Probatum nunc quod talis ordo sit ens rationis, quia ille ordo non est à parte rei inter vnitates aquæ v.g. quæ homogeneæ sunt, ac proinde non est vna prior, & alia posterior, neque vna prima, & altera vltima, quia non est maior ratio quare hæc sit prior altera, & illa posterior hæc, & concipitur ab intellectu, ac si esset in illis concipientem aliter ac est: ergo talis ordo est ens rationis, quia hæc est definitio entis rationis.

181 Confirmatur, quia totus numerus adæquate constituitur per designationem, & numerationem intellectualem; atqui talis designatio, & numeratio intellectualis est omnino extrinseca denominationi; ergo numerus, qui per talem denominationem extrinsecam constituitur, non est ens intrinsecum reale per se, sed potius extrinsecum; probatur maior, per id aliquid constituitur in esse talis per quod distinguitur ab alio: sed numerus ternarius hominum distinguitur à quaternario per designationem, & numerationem intellectualem; ergo numerus per designationem, & numerationem &c. constituitur: maior est certissima in metaphysica, quia omne constitutum est distinctivum: probatur minor, vel numerus ternarius hominum datur distinctus à parte rei actualiter, vel non datur: si datur, ergo vel illa distinctio est ratione temporis, quia sunt in eodem tempore, & hoc non, quia omnes homines qui sunt nunc in hoc mundo sunt in eodem tempore; ergo omnes efficiunt vnum numerum: ergo non possunt dari plures numeri essentialiter distincti; vel illa distinctio est ratione loci, scilicet ex eo quod sunt in eodem loco; & hoc etiam non, quia numerus ternarius non dependet ab eo quod homines sunt in eodem loco, quod patet primo, quia si tantum essent tres homines in mundo, & vnus esset Romæ, & alius Limæ, alius vero Matriti, esset numerus ternarius hominum, & nihilominus non essent in eodem loco: ergo.

Secundo, vel ita debent esse in eodem loco, ut sint penetrati, & hoc non, quia naturaliter est impossibile penetratio, vel essent distantes, vel indistantes, & hoc etiam est voluntarie dictum, quia in quacunque distantia potest dari numerus actualis, ex eo quod mens numeret tres homines, Petrum scilicet, Ioannem, & Franciscum; & ex eo quod mens actualiter numeret quatuor homines, Paulum scilicet, Antonium, Iacobum, & Philippum, datur actualiter numerus quaternarius distinctus essentialiter à numero ternario, & numerus ternarius distinctus à numero quaternario; ergo distinguuntur per actualem designationem mentis. Patet consequentia, ante actualem designationem, & numerationem, non dabatur actualiter numerus ternarius, & quaternarius, & per ipsam actualem designationem, & separationem intellectus, quia vnum numerum dividit ab alio distinguitur vnus numerus ab alio; ergo distinguuntur vnus numerus ab alio per actualem designationem, numerationem, & separationem intellectualem: ergo numerus actualis constituitur per illas; minor prima, & præcipua est evidens, & recipitur ab adversariis; nam talis designatio, &c. est actus intellectus designans, & numerans: sed actus intellectus est forma extrinseca, & non intrinseca respectu numeri lapidum, &c. siquidem actus mens intellectus est in meo intellectu, & lapides quos designo sunt Romæ, Matriti, aut Babylonem; ergo actus intellectus est forma extrinse-

ca respectu illorum; alias si non extrinseca, sed intrinseca forma esset meus actus, intellectus inhereret, & informaret intrinsece lapides, &c. quod est summum absurdum inauditum; ergo designatio intellectus est mere extrinseca denominationi respectu numeri.

Respondent adversarij, ad probationem præcipue maioris in qua est difficultas ante actum intellectus numerantem, &c. dari numeros distinctos.

Sed contra, quia non est per quid distinguantur actualiter, nam quamvis ex se habeant aptitudinem ut sit numerus ternarius, vel quaternarius, nihilominus quod actualiter sit numerus ternarius, vel quaternarius non habent ex se unitates; alias etiam quando mens concipit ex vna parte tres homines in se erunt numerus binarius, & ternarius simul, & etiam pars quaternarij quod est contra Aristotelem, & omnes adversarios dicentes numerum ternarium non includere binarium actualiter, neque esse partem quaternarij, quod autem hoc sequatur patet, quia vel quando arithmeticus v.g. ut efficiat aliquam demonstrationem considerat ex vna parte numerum ternarium, & ex alia quaternarium, vnus numerus distinguitur ab alio actualiter, & essentialiter, ita ut numerus ternarius non sit actualiter pars numeri quaternarij, si hoc; ergo solum per numerationem actualem sit ternarius, & distinctus, à quolibet alio, quia antea habebat omnem aptitudinem, & numerabilitatem, & non erat numerus ternarius distinctus actualiter, & essentialiter à quolibet alio numero; si autem adhuc ut actualiter consideratur ab Arithmetico est pars alterius numeri; ergo ut sic est quid incompletum in ratione numeri, quod est absurdum, quod intendimus ertere.

Vergetur, si numerus non constitueretur per 184 numerationem actualem omnes entitates quantitativæ existentes à parte rei efficient vnum numerum, quia non esset maior ratio quare darentur plures numeri, quam pauciores, & quare potius hæc entitas componeret cum alia, & non cum altera, & præterea actualiter darentur infiniti numeri, quia possunt fieri infinitæ combinationes unitatum inter se; sed hæc omnia sunt contra adversarios.

Quarto, quia omnia illa quæ sunt species quantitatis proprie debent esse entia naturalia per se, & non artificialia, aut moralia; sed numerus non est ens per se naturale, sed artificiale aut morale: ergo numerus non est per se species quantitatis proprie; maior est evidens, quia eo modo sunt species, quo est genus sub quo sunt: sed quantitas ut sic quod est genus est ens naturale per se, & non artificiale, aut morale; ergo omnes species quantitatis sunt entia naturalia per se, & non artificialia. Deinde, quia omnia quæ sunt species alicuius generis proprie per se ponuntur in prædicamento illius generis directe: sed omne quod per se, & directe ponitur in prædicamento debet esse naturale, & non artificiale; ideo enim domus, pileum, scamnum, &c. à prædicamento excluduntur per se, quia sunt entia artificialia, licet maiorem unionem habeant inter proprias partes materialem scilicet, & formalem, quam numerus, nam forma scamni ita petit esse in materia illius intrinsece, ut non possit vlllo modo conservari extra materiam scamni. Item excluduntur omnia Sacramenta à prædicamento, quia non sunt entia

entia naturalia: sed moralia, aut moraliter composita: Item Respublica, & exercitus non includuntur directe in prædicamento propter eandem rationem, nam entia artificialia, & naturalia sunt absolute entia per accidens, & ideo licet in ipsis detur unio quæcumque, aut ordinis, ut in exercito, & in Republica, ubi datur ordo dignitatum prioris, & posterioris, aut alterius rationis, cum hæc unio non faciat ens per se excluduntur à prædicamento.

186 Minor prima, & præcipua sic probatur, quia illud est ens per se naturale, quod à causis naturalibus naturaliter operantibus per actionem physicam, & naturalem producitur; sed numerus actualis quatenus talis, & quatenus dicit ordinem prioris, & posterioris non fit, aut producitur per causam naturalem naturaliter, & per physicam actionem ut patet ex supra dictis; ergo non est ens naturale. Deinde, quia illud est ens artificiale, aut morale, quod ab artifice intellectualiter, aut moraliter operante componitur aut producitur: sed numerus est huiusmodi; ergo numerus est ens artificiale, aut morale, & non naturale; maior est certa, ideo enim vas est ens artificiale, & Sacramentum est ens morale, quia illud ab artifice intellectualiter, & hoc ab agente moraliter operante producitur: ergo Minor sic probatur, quia numerus, v. g. ternarius trium partium aquæ non habet ex se, & ex natura sua, & ex vi causarum naturalium ordinem prioris, & posterioris: sed potius ab homine libere, & intellectualiter operante accipit hunc ordinem, quod iam supra probavimus; ergo numerus secundum rationem formalem numeri operi mandatur, aut producitur ab agente artificialiter, aut moraliter operante; hæc consequentia sic probatur, quia nihil aliud est moraliter operari nisi libere, sicut nihil aliud est artificialiter operari, nisi operari secundum regulas alicuius artis: sed numerus producitur in esse numeri secundum ordinem prioris, & posterioris ab homine libere, & ad libitum, ac secundum regulas artis operante; ergo moraliter, & artificialiter producitur.

187 Tandem, quia ens naturale habet naturales, ac determinatas causas intrinsecas, materiam scilicet, & formam; ita ut materia non possit esse forma, nec forma possit esse materia illius; sed materia determinate sit semper materia, & forma semper determinate forma; item quod forma compositi unius speciei, nec quoad entitatem, nec quoad formalitatem possit esse forma compositi alterius speciei, ut videre est in igne, vel equo, quorum formæ nunquam possunt esse materię eorundem; nec possunt esse formæ aliorum compositorum specie distinctorum: sed entitas, quæ est forma in ternario potest esse materia eiusdem ternarij, si ab homine libere eam antea ultimo numerante, postea numeretur vltima, & unitas, quæ est forma numeri ternarij potest tolli à numero ternario, & coniungi cum numero quaternario, aut cum quatuor unitatibus, & facere numerum quinarium, ut forma quinarij specie distincti à ternario, ut late iam supra probatum manet: ergo numerus non habet determinatas, & naturales causas intrinsecas formam scilicet, & materiam: ergo non est ens per se naturale compositum.

SUBSECTIO II.

In qua quintum argumentum proponitur.

Quinto sic argumentor, tota entitas unius speciei realis formaliter, & materialiter non potest includi in alia specie completa inadæquate constituendo illam: sed tota entitas quaternarij formaliter, & materialiter, constituit inadæquate quinarium, & quinarium similiter constituit senarium, & senarius septenarium, &c. ergo numerus non est species propria quantitatis. Maior supra dum egimus de linea, & superficie probata, & demonstrata manet; minor sic probatur, quia ternarius, v. g. & idem est de reliquis nihil aliud est, quam tres unitates ut numerabiles prima, secunda, tertia: sed tres unitates ut numerabiles hoc modo una post aliam à prima usque ad tertiam, sic constituunt quaternarium, nam formaliter ut numeretur, & constituantur quaternarius debent tres unitates prius numerari hoc modo prima, secunda, tertia, & postea quarta, quia quaternarius formaliter includit quartam unitatem ut quarta est: sed quarta formaliter ut quarta necessario præsupponit primam, secundam, & tertiam, ita ut si non fuerit formaliter hic ordo, non possumus progredi ad quartam formaliter sine qua non datur quaternarius; ergo ternarius non solum materialiter: sed etiam formaliter includitur in quaternario, & inadæquate constituit illum; consequentia hæc est manifesta, & de materiali nullo modo potest dubitari, quia nihil aliud est materiale ternarij, nisi unitates illæ, aut quantitates ex quibus componitur ternarius: sed illæ ipse quantitates seu unitates ex quibus componitur ternarius includuntur in quaternario, & componunt ipsum, quia quaternarius componitur solum ex illis tribus unitatibus, addendo quartam; ergo numerus ternarius quoad materiale includitur in quaternario.

Quoad formale vero sic demonstratur, quia nihil aliud est formale, aut formalitas totius ternarij nisi numerabilitas, aut actualis numeratio cum ordine prioris, & posterioris, numerando cum ordine prioris, & posterioris, numerando primam, secundam, & tertiam: sed illæ tres unitates, quæ includuntur in quaternario non includuntur in illo, nec componunt illum nisi prius numerentur secundum ordinem prioris, & posterioris dicendo prima, secunda, tertia, quibus numeratis formalissime cum tali ordine addimus quartam dicendo quartam: non enim possumus pervenire ad numerationem quartæ nisi antea numeraverimus tres unitates cum ordine prioris, & posterioris à prima usque ad tertiam; ergo numerus ternarius quoad formale, vel formalitatem totius ternarij includitur in quaternario.

Quod autem inadæquate constituat patet, quia ternarius non constituit quaternarium ut tota quidditas quaternarij, siquidem quaternarius addit quartam unitatem supra tres, ac proinde aliquid prædicatum essentiale, quod non dicit ternarius, sicut corpus non est tota quidditas hominis, quia homo addit supra corpus animam essentialiter, quam non dicit corpus, ac proinde corpus inadæquate constituit hominem: ergo ternarius, qui constituit non ut tota essentia constituit.